No. 225. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 22 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — Het kiesCollegie van Brussel is tegen den 30sten dezer opgeroepen, om een' nieuwen senateur te verkiezen, ter vervanging van den graaf *de Baillet*, die door wijlen *Leopold* tot buitengewoon gezant benoemd en met eene bijzondere zending naar Berlijn belast is.

— Vorst *Leopold* is Dingsdag namiddag in het kamp van Beverloo aangekomen; den volgenden dag zijn hem groote wapenoefeningen door de troepen uitgevoerd.

— Volgens het dagblad van Luik is de kolonel *Coitin* tot generaal en militaire gouverneur der provincie Luik benoemd, ter vervanging van den luitenant-kolonel *Chazal*, die in deszelfs plaats kolonel van het 1ste regiment van linie wordt.

— Eergisteren avond hebben de chefs of meesterknechts der Gentsche fabrieken, aan wie duizenden werklieden vergezeld, serenades gegeven aan den gouverneur der provincie, graaf *Vilain XIIII* en den heer *Dumoiziège*, voor de verdediging hunner belangen bij de jongste discussien over de kwestie der katoen-industrie in de kamer van vertegenwoordigers te Brussel. Buiten het luidruchtig rumoer, aan dergelijke volksoploopen onafscheidelijk, is de rust niet gestoord geworden.

— Te Antwerpen waren heden (19 *September*) gevoteerd: Belg. 100 ⅝, ½; O.-Metall. 102 ¼; Sp. *Guebhard* 30 ½; Perpet. 30¾, ⅝; Loening 1836, 37 ¼; Cortes 27 ¼, ⅜, ¾; Uitgest. 12¾, ⅛; Nap. zeht. 91; Sicil. 93¼; Rom. L. 100¼; Id. te Antw. 97; Braz. 85½.

FRANKRIJK.

Parijs, den 17den September.

De ministeriele bladen deelen eindelijk berigten uit Madrid van den 7den mede, volgens welke de hoofdstad destijds volkomen rustig was. De heer *de Mendizabal*, die met verlangen werd te gemoet gezien, was den vorigen dag aldaar aangekomen en dadelijk naar St. Ildefonso vertrokken. Vrij algemeen was het gevoelen dat deze staatsman, alvorens de portefeuille der finantien te aanvaarden, op de onmiddelijke bijeenroeping der cortes zoude aandringen, om zoo mogelijk door wettige middelen het gevoelen van het tegenwoordig ministerie met de verderingen der provinciale junta's overeen te brengen.

Van den generaal *Rodil* had het gouvernement, in naam van het reserve-leger in Oud-Kastilien, een adres ontvangen, waarbij deze bevelhebber zijn leedwezen te kennen geeft over de onlusten die in de hoofdstad en in verschillende provincien zijn voorgevallen, en zich bereid verklaard om met zijne ondergeschikte manschappen, de vijanden van het bestuur, tot welke partij dezelven ook mogen behooren, met den meesten nadruk te keer te gaan.

De generaal *Manso* was naar Burgos vertrokken om het opperbevel in Oud-Kastilien te aanvaarden.

Het *Journal des Débats* voegt hier bij dat zich gisteren avond alhier het gerucht verspreid heeft, dat de koningin-regentes, op voorstel van den heer *de Mendizabal*, den heer *Arguelles* en eenige andere leden der oppositie in de kamer van afgevaardigden, tot ministers had benoemd. Het ministeriel blad zegt niets te weten, in hoe verre dit bericht gegrond kan zijn.

Uit Valencia schrijft men dat aldaar de geestdrift voor de vrijheid en de jonge koningin zich van dag tot dag meer openbaart. De ontlangs opgerigte junta tot de algemeene wapening met den grootsten ijver voort, en heeft tot dat einde alle de klokken uit de kloosters verkocht.

In de provincie Estremadura, alwaarmen lang geweigerd heeft aan de beweging der overige gewesten deel te nemen, heeft zich eindelijk mede eene junta gevormd, en is een adres aan de koningin-regentes verzonden, dat echter in vrij gematigde uitdrukkingen is vervat.

Van de grenzen meldt het *Journal de Paris*:

» *Tauregny* is met zijne chapelgorris te St. Sebastiaan gebleven, waar bovendien 700 Engelsche vrijwilligers zijn aangekomen.

» Het schijnt dat de vallei van Aran op nieuw door de karlisten wordt bedreigd. Vele ingezetenen hebben op fransch grondgebied eene schuilplaats gezocht.

» Men zegt dat de troepen die te Bilbao vereenigd zijn eene poging zullen doen, om St. Sebastiaan te doen deblokkeren. Durango is reeds door de Engelschen bezet, en binnen kort verwacht men deze ook te Bergara, Tolosa en Ernani.

» Den 12den hebben de Karlisten andermaal het fransch grondgebied geschonden. Eenige kogels en granaten hebben hun weer tot zwijgen gebragt.

» De karlisten spreken van een ernstig gevecht dat den 11den in den omtrek van Bilbao zoude geleverd zijn, en waarbij zij zich de overwinning toeschrijven, ofschoon erkennende dat zij 500 man hebben verloren.

» Dienzelfden dag zoude er eene andere ontmoeting te Ier Aroa hebben plaats gehad."

— Volgens den *Constitutionel* zoude het Engelsch ministerie zich tegen eene dadelijke gewapende tusschenkomst hebben verklaard, en is men ook alhier niet gezind om tot dien maatregel te besluiten.

— De heer *de Barante* zal, zegt men, niet eerder naar St. Petersburg vertrekken, dan nadat de nieuw benoemde Russische gezant bij het Fransche hof genige toebereidselen maakt, om herwaarts te komen. Men wil ook dat de heer *de Sebastiani* te Londen zal vervangen worden.

— Het bevestigt zich, dat het hof eerlang naar Fontainebleau zal vertrekken en dat aldaar prachtige feesten zullen gegeven worden.

— Heden (17 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. en op tijd 107,50; 3 pCt. kont. 80,10; op tijd 80,05; Nap. renten kont. 97,95; op tijd 98; Spaansche 32; Perpet. 31⅝; 3 pCt 19; Cortes Coup. 17; Uitgest. 12¾.

NEDERLAND.

's-Gravenhage, den 21sten September.

Heden morgen vertrekt Z. M. uit de residentie naar het Leger.

— De *Augsburgsche Zeitung* meldt, dat HH. KK. HH. de Prince van Oranje, welke op Hoogstderzelver terugreis uit Zuidelijk Frankrijk den 15den te Augsburg waren gekomen, den 16den de reize naar Emer in Beieren vervolgden, met het oogmerk om met Hoogstdezelver doorluchtigen broeder, keizer *Ferdinand*, op diens bijzondere uitnoodiging eene zamenkomst te houden.

— Te Amsterdam is aangekomen en te Rotterdam den 20sten op het Russisch afgestapt, Z. Exc. de heer baron *Fagel*, minister van staat.

Graaf *Augustijn Capo d'Istria*, broeder van wijlen den president van Griekenland, is dezer dagen uit Londen hier te lande aangekomen. Dezelve bevond zich voor een paar dagen te Amsterdam en is van daar weder vertrokken, na een bezoek te hebben afgelegd bij den consul-generaal van het grieksche koningrijk, den heer *P. Paleologo*, aldaar.

— In de Nijmeegsche Courant, van vrijdag den 18den dezer, leest men het volgende:

» Wij vernemen, dat de krijgsraad dezer vesting, in de zitting van gisteren, *tegen* de conclusie van den openbaren aanklager, drie als medeplichtig beschouwde officieren, aan eene, ter gelegenheid van een onlangs gehouden tweegevecht, gepleegde medeplichtigheid, heeft vrijgesproken, en tot grond van deze vrijspraak heeft aangenomen, »dat, aangezien het tweegevecht bij de tegenwoordige wetgeving niet strafbaar gesteld was, ook de gevolgen door den regter niet konnen gestraft worden." — Vergissen wij ons niet, zoo is dit vonnis het eerste in ons land, waarbij zoodanig beginsel is aangenomen."

— Het blijkt uit eene officiele opgave, dat er in ons rijk, op 1 Januarij 1834, 49 spaarbanken gevestigd waren, als in Noord-Brabant 3, te 's Hertogenbosch, Breda en Heusden; in Gelderland 6, te Zutphen, Thiel, Zaltbommel, Lochem, Epe en Vorden; in Noord-Holland 14, te Amsterdam, Haarlem, Alkmaar, Edam, Enkhuizen, Heemstede, Hoorn, Koog aan de Zaan en Zaandijk, Monnikendam, Purmerend, de Rijp, Weesp en Zaandam; in Zuid-Holland 11, te 's Gravenhage, Rotterdam, Leiden, Briele, Delft, Dordrecht, Gorinchem, Schiedam, Vlaardingen, Bodegraven en Middelharnis en Sommelsdijk; in Zeeland 4, te Middelburg, Vlissingen, Zierikzee en Sluis; in Utrecht 1, en wel te Utrecht; in Friesland 5, te Leeuwarden, Harlingen, Sneek, Workum en Bolsward; in Overijssel 4, te Zwolle, Deventer, Kampen en Enschede; en in Groningen 1, namelijk in Groningen. Bij het opmaken der laatste rekening bevonden er zich, voor zoo verre men opgaven der banken had ingewonnen, 9180 deelnemers. Het kapitaal der banken, daaronder begrepen hetgeen zij te goed hadden, beliep ƒ 4,155,235,36, en hetgeen de banken verschuldigd waren, bedroeg ƒ 1,205,740,59. Het zuiver bedrag der reserve-fondsen heeft bedragen ƒ 47,711,39.

— In de maand Augustus zijn door het kanaal van Voorne gevaren 170 zeeschepen, als 111 te Hellevoetsluis en 59 te Nieuwesluis.

— Voor eenigen tijd hebben de dagbladen gemeld, dat bij Dantzig een wilde gans was geschoten, die eenen stalen band om den hals had. Gedane nasporingen hebben doen blijken, dat deze gans toebehoorde aan den Hollandschen staatsraad en ridder, baron *van der Heyden Baak*, op het huis Baak in Gelderland. Deze heer bezit op zijn landgoed een groot aantal wilde ganzen en eenden. Alle zijn tam opgevoed en worden geheel vrij gelaten. De meesten verlaten in den gewonen trektijd hun verblijf, doch keeren in het voorjaar naar hunne nesten terug. Daar men echter eerst sedert het jaar 1814 de ganzen banden om den hals heeft gelegd, zoo moet, ten opzigte van het vroeger gemelde jaartal 1800, eene vergissing, waarschijnlijk van den vervaardiger des halsbands bestaan. De soort ganzen, zoo als er een bij Dantzig is geschoten, keert anders regelmatig terug en moet door het een of ander toeval, misschien ten gevolge van paring, naar de kust der Oostzee zijn geraakt. De baron *van der Heyden Baak* heeft reeds dikwerf berigt ontvangen, dat enkele zijner ganzen op hunne verre togten zijn geschoten, gelijk dan ook een, die aan de rivier de Lippe is geschoten, zich in het museum te Munster bevindt. Gemelde heer is een minnaar van natuurkunde, en vereenigt met zijne ganzenkolonie wetenschappelijke oogmerken, en laat dus gaarne hier en daar in afgelegen landen een zijner vogels schieten, indien hem daarvan slechts berigt wordt gegeven, ten einde daarnaar de togten dezer dieren te kunnen beoordeelen. Ook in dit jaar heeft men weder verscheiden jonge ganzen met koperen halsbanden en aanwijzing hunner verblijfplaats laten vliegen.

— Het *Mémorial d'Agen* geeft verslag van een vuur-luchtverschijnsel, hetwelk zich kortelings in den omtrek dier stad werd waargenomen. Tegen 6 uren des avonds bespeurden de bewoners der dorpen la Française en Lizac, kort na een onweder, eene vuurzuil van naar schatting 13 voet omvang. Zij had eene middelmatige hoogte, hetgeen in den beginne deed gelooven, dat een graan- of stroeschoof in brand gestoken was. Spoedig kwam men tot andere gedachten, vermits de vuurkolom uit het zuiden snel naar het noordwesten toog. Zij daalde op de rivier Tarn neder, waarvan zij het water deed kooken en bruischen. Vervolgens rees zij wederomhoog en naar, onder een schrikbarend voorkomen, hare rigting naar het dorp Lizac. Hier was de angst ten toppunt gestegen; de gehoele bevolking stroomde naar de kerk om afwending van het dreigende gevaar te smeken. Inmiddels kwam de vuurzuil pijlsnel op het dorp aanzetten, kwam in aanraking met eene der huizen en rukte eenige dakpannen van hetzelve af, zonder dat eenig spoor van dezelve kon worden ontdekt. Daarna ontmoette zij eenen zwaren notenboom op haren weg, waarvan al de takken verzengd en de stam gebroken werden; doch hierdoor werd ook de vlam uitgedoofd, die in eene groote rookwolk eindigde, door welke de dampkring langen tijd beneveld bleef.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den September.

Volgens de ministeriele bladen heeft men berigten uit Madrid van den 9den, die nogmaals van eene verandering van het ministerie geene melding maken; doch men meende dat de heer *de Mendizabel*, die sedert den 6den te La Granja was, bij de Koningin-Regentes op eene wijziging in het bestuur, op de dadelijke bijeenroeping der cortes en op eene verandering in de binnenlandsche staatkunde, ernstig bleef aandringen.

Dezelfde berigten bevestigen dat de revolutionaire beweging ook in Estremadura en in het district van Cacérès bijval had gevonden. De junta die zich in Gallicien vormde heeft zich dadelijk met de verklaringen van die van Barcelona vereenigd.

Te Cadix heeft men den 28sten augustus eene volksvergadering gehouden, om eene nieuwe junta te kiezen, wijl de vorige die alleen door de stedelijke militie was benoemd, niet algemeen werd erkend. Eenige kompagnien dier militie, door linietroepen ondersteund, zijn denzelfden dag naar het eiland Léon uitgetrokken om die belangrijke positie te bezetten. Algesiras en St. Roch hebben zich mede tegen het gouvernement verklaard.

Het *Mémorial Bordelais* vermeldt nog, dat er ook te Perpignan ernstige onlusten zijn uitgebroken, en dat de generaal *Lebre* met 4000 man derwaarts op weg is gegaan, om de rust te herstellen.

Het *Journal de Paris* deelt eene telegrafische depesche uit Bayonne van gisteren mede, volgens welke *Espartero* met de Engelsche vrijwilligers, in den omtrek van Bilbao, eene vrij gevoelige nederlaag heeft geleden. Men sprak van een verlies van duizend man.

Heden daarentegen liep ten beurze het gerucht dat 3000 karlisten, ten gevolge van een moorddadig gevecht, op Fransch grondgebied de wijk hadden genomen, en aldaar zijn ontwapend.

De gewone berigten van de grenzen vermelden, dat het hoofdkwartier van don *Carlos* den 9den deser van Mariota naar Villarréal d'Alava is verplaatst; onderscheiden bataillons hebben zich derwaarts begeven. In bijzondere brieven wordt mede gewag gemaakt van een vrij ernstig gevecht dat tusschen de de Engelsche vrijwilligers en de Karlisten, bij Bilbao werd geleverd, en waarin de eerste zouden zijn te kort geschoten. Men wil ook dat er bij Puenta de la Reijna eene ontmoeting heeft plaats gehad tegen eenige bataillons Navarrezen en eene afdeeling van het leger van *Cordova*, welke laatste een gevoelig verlies had geleden.

— Eindelijk deelen de dagbladen der zuidelijke departementen een dekreet mede, dat den 27sten augustus te Estella door don *Carlos* werd uitgevaardigd, waarbij de Heilige Maagd tot Opperbevelhebster zijner troepen is benoemd, en voorts wordt gelast, dat aan de koninklijke standaard welke hare beeldtenis draagt, dezelfde militaire eer zal bewezen worden, als aan het Heilig Sacrament.

— Men wil dat dezer dagen alhier eene commissie werd ingesteld, die met een bijzonder toezigt over de dagbladen is belast. De advokaat-generaal *Plongoulin*, de HH. *de Gasparin*, *Méchin* en *Méril* zouden daarvan leden zijn.

— Heden (18 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107,60; 3 pCt. 80,15; Napolitanen 98,65; alles kont en op tijd; Sp. *Guebhard* 32¼; Perpet. 31¼; 3 pCt. 19¾; Corte 30; Id. Coupons 17; Uitgest. 12¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den September.

Z. M. de koning van Pruissen is den 11den dezer uit Breslau naar Kalisch vertrokken. Alvorens te vertrekken, heeft Z. M. eene kabinets-orde uitgevaardigd, waarbij Hoogstdeszelfs tevredenheid wordt te kennen gegeven over de uitmuntende gesteldheid, waarin Hij het zesde legerkorps gevonden heeft. Bij twee andere kabinets-orders heeft de koning aan den generaal der kavallerie, graaf *von Zieten*, en aan meer andere officieren, ridderorders geschonken. Het Pruissische leger heeft weder een smartelijk verlies geleden door den dood van den generaal-majoor *von Zastrow*, die bij Liegnitz overleden is. Deze is de vierde hoofd-officier, welke het leger binnen zeer korten tijd verloren heeft.

— Uit berigten uit Kalisch, tot den 6den, blijkt, dat de aldaar gelegerde troepen, gedurende de afwezigheid des keizers en van vorst *Paskewitsch*, door den generaal *Rüdiger* in oogenschouw genomen, en goedgekeurd zijn. Alles was in de beste orde afgeloopen. Ook in die legerplaats had de buitengewone grootte van den tamboer-majoor der Russische lijfwacht, die reeds te Dantzig zoo veel opzien gebaard heeft, de algemeene aandacht tot zich getrokken. Hij is de grootste man van het gehoele leger te Kalisch, en zoo lang, dat zijn hoofd gelijk komt met dat van een man, die te paard zit.

— In een schrijven uit Töplitz van den 3den September wordt gemeld, dat men, onder het groot aantal gerechten van allerlei aard die er liepen, ook sprak van eene te zamentrekking aller in Silezie in garnizoen liggende regimenten. Slechts in zoo verre hield dit gerucht waarheid, dat de kommandanten der in Theresiënstadt, Saaz en Praag garnizoen houdende regimenten bevel hadden gekregen zich marschvaardig te houden. Mogelijk dat er bij de door keizer *Nicolaas* voorgenomen inwijding van het monument nabij Culm, ter gedachtenis van de zege door de Russen aldaar behaald, wel eene dergelijke militaire godsdienstige plegtigheid zou plaats hebben, als er voor acht jaren bij de inwijding van het monument des generaals *Colloredo* werd gehouden. Intusschen ontbrak het nog aan bepaalde berigten deswege. Even ongegrond waren ook de vertelsels wegens de buitengewone maatregelen met betrekking het afwijzen van alle vreemdelingen, alsmede de noodige voorzorgen genomen worden, wat het er verre af, dat er bezoeken van algemeene aanbieding gegeven waren. Den 19den werd de keizer van Oostenrijk te Töplitz verwacht; den 22sten de koning van Pruissen en later de keizer van Rusland. Zoo gezegd werd zouden de monarchen tot den 5den October te Töplitz blijven.

— Uit München schrijft men, dat de voormalige griekschen generaal en oorlogs-minister, luitenant-generaal *Leware*, tot kolonel van het 5de beijersche linie-regiment is benoemd.

— Terwijl in de *Oberpostamtszeitung* deze week het berigt uit Weenen van den 11den, het door een aantal bladen gegeven berigt omtrent een gevecht tusschen de koningin van Portugal en den infanten zoon van den Portugeschen veldmaarschalk, hertog *Ferdinand* van Saksen-Coburg, voor geheel ongegrond gehouden wordt, zegt de *Allgemeine Zeitung*, in een berigt uit Weenen evenzeer van den 11den, dat zij de geruchten des wegens voor echt meent te kunnen houden, daar voorts bijvoegende, dat de jonge vorst, die tot het medebezit van den Portugeschen troon gekozen werd, met den voortreffelijksten aanleg van geest en hart was bedeeld. Deze prins, welke den naam van *Ferdinand August* draagt, was 19 jaren oud, in de roomsche godsdienst opgevoed; hij had de zorgvuldigste opvoeding genoten, en zijn innemend voorkomen zou met zijne jeugd bijdragen, om de harten der Portugezen voor hem in te nemen.

— Uit Italie schrijft men dat te Turijn op den 8sten September geen enkel cholera- of sterfgeval had plaats gehad. De berigten uit Coni, Nizza en Pisa waren geruststellend; te Genua telde men den 6den September 66 nieuwe gevallen en 42 sterfgevallen; te Livorno, den 7den, 66 gevallen en 42 overledenen.

— Men heeft nadere tijdingen uit Scutari, tot den 15den Augustus. Daarin wordt het sluiten eener overeenkomst tusschen den Pacha en de opstandelingen bevestigd. Ten gevolge van die overeenkomst, was de bazar weder geopend, en werden aan den Pacha dagelijks 1400 okka's levensmiddelen geleverd. Intusschen gaan de opstandelingen, die vreezen, dat de Sultan hunne verzoeken zal afslaan, voort met maatregelen van voorzorg te nemen. Tot op twee of drie uren afstands zijn alle de wegen door dezelven verschanst, en 15,000 man worden gebruikt tot derzelver verdediging. Binnen weinige dagen verwachtte men het beslissend antwoord uit Konstantinopel. Het blokade-eskader lag onbewegelijk en de opstandelingen sloegen daar weinig acht op.

— Door handelsbrieven uit Konstantinopel, den 5den te Belgrado ontvangen, heeft men het berigt ontvangen, dat eene zware aardbeving groote verwoestingen te Cæsarea, in Karamanie, heeft aangerigt.

— Berigten uit Konstantinopel tot den 27sten luiden zeer voldoende. Men verbeeldde zich in den tegenwoordigen rustigen toestand te kunnen gebruik van denzelven gebruik tot opbeuring der industrie en verbetering in de takken van openbaar beheer. In den laatsten tijd waren in de turksche hoofdstad drie nieuwe boekdrukkerijen opgerigt en had de Sultan bevolen dat het buskruid voortaan niet van den vreemde gekocht, maar in Turkije zelf vervaardigd moest worden en het bestuur daarover aan het krijgs-departement opgedragen.

— Te Weenen waren den 12den September genoteerd: 5 pCt. Metall. 102 ¼; 4 pCt. 98 ¾; Bankactien 1326.

ENGELAND.

Londen, den 19den September.

Men heeft nieuwe berigten uit Lissabon tot den 6den dezer, toen aldaar alles rustig was. — Ten aanzien van de verwijdering tusschen het hof van Portugal en dat van Sardinien, deelen de dagbladen een rapport mede, dat onder dagteekening van den 3den dezer door den minister van buitenlandsche zaken aan de koningin werd gezonden, en waarbij zeer breedvoerig wordt uiteengezet, hoe het Sardinisch gouvernement heeft kunnen goedvinden den Portugeschen landgenoten, die sints een aantal jaren te Turijn was gevestigd, en thans wel niet officieel erkend, doch toegelaten werd, geheel onverwacht en zonder eenige aanleiding, te gelasten om binnen 24 uren het Sardinisch grondgebied te verlaten. Ten einde zoo mogelijk ernstiger gevolgen voor te komen, heeft het Portugesche ministerie, alvorens wederwraak te willen nemen, zekere [illegible] gevraagd, of zoodanig bevel met [illegible] zijne [illegible] verplichtingen zonder gevaar, doch aan [illegible] in te leur gesteld, genoodzaakt, [illegible] consulaire agenten van het Sardinisch [illegible] Portugesch grondgebied in hunne functien te schorsen, en aan de schepen onder Sardinische vlag den toegang tot de havens te ontzeggen. Dien overeenkomstig wordt dit rapport door een dekreet gevolgd, waarbij het *exequatur* aan de genoemde consuls vervalt, worde ingetrokken, en de Portugesche havens voor de schepen onder Sardinische vlag, na verloop van twee maanden, worden gesloten. Intusschen zullen de Sardinische onderdanen onder bijzondere bescherming van het Portugesch bestuur worden gesteld. Bij voortduring worden er van hier troepen en krijgsbehoeften naar Spanje ingescheept.

— Men leest in het ministeriel Avondblad, *de Courier*, het volgende artikel:

„Nadat de beraadslagingen in het hoogerhuis geëindigd zijn, hebben wij onze dagbladen, die zich gedurende de laatste zes maanden, uitsluitend met plaatselijke belangen hadden bezig gehouden, het oog naar buiten geslagen, en aan hevigen kreet tegen den keizer van Rusland aangeheven. Misbruiken van den Autocraat van Rusland, en van de Russische staatkunde zijn onderworpen, waarvan alle soort van schrijvers, Whigs en Tories, ultra-behouders en ultra-vernietigers, met lust gewagen. Zij verschillen hemelsbreed in hunne gevoelens nopens *Napoleon*, en niet minder dan de Polen verdeeling omtrent de rubriek en het gedrag van *O'Connell*, maar over Rusland bezit de wonderbaarste eenstemmigheid; en indien wij den opslag [illegible] met het zeer verdienstelijk oogmerk om dien zeer [illegible] te [illegible] den Grooten Heer, en de vijandschappen [illegible] hoogmoedige beginselen van dien troon te schragen, is het [illegible] gelijk van snelheid. Wat ons betreft, wij kunnen [illegible] onbegrijpelijke eensgezindheid zoo ligt niet verklaren, en vinden wel [illegible] welke algemeene misdaden Rusland dan wel bedreven heeft, om [illegible] door de dagpers in den ban te worden gedaan. Der [illegible] zelfzuchtige, zoetgierig en roofzuchtig lettende op de middelen is, mogt waar zijn; maar wanneer dit onverschoonbare feilen in Rusland zijn, wat moeten wij dan omtrent zoo vele andere natien zeggen? Wij vreezen dat het meer de bedachtheid voor de gevolgen is, dan wel de liefde voor regtvaardigheid, welke eenen staat belet, zijne naburen te beleedigen en tyrannisch te overheerschen. Er is veel waars in het gezegde, dat die in glazen huizen wonen, wel niet het voorbeeld zullen gegeven hebben, om steenen daarin te werpen. Wanneer de staatkunde der Vereenigde Staten ten aanzien der Indianen, die deze uit alle de Oostelijke gedeelten van Amerika verdreven heeft, onderzocht wierd, zou de beste, zoo niet de eenige regtvaardiging der Amerikanen bestaan in de zwakheid der Indianen, en in de schoonheid van het land, waaruit zij gedreven zijn. Omtrecks de helft der vorige eeuw waren onze bezittingen in Indie van weinig beteekenis; maar zoodanig is de loop van zaken geweest, dat zij nu geheel Hindostan beslaan, en tweemalen meer inwoners bevatten, dan in het geheel Russische rijk gevonden worden. Het spreekt immers van zelf, dat het ten eenemale met onze geneigdheid streed om het oppergezag over dat land aan te nemen! De Nabob van deze, de Soeba van gene streek had deze of die verdragen verbroken, deze of die handelingen bedreven; wij waren, onzes ondanks, dan immers wel verpligt tegen hen te oorlogen; en zoo verkeerd was de Hindosche staatkunde, dat wij ons genoodzaakt zagen, enkel uit overweging der eeuwige beginselen van regtvaardigheid, en uit zuiver medelijden jegens de volken, welke door de dwingelanden die over hen heerschten uitgemergeld en verpletterd werden, ons de *eigenaren van het geheele land* te verklaren; terwijl wij zorg droegen voor de belangen en het welzijn der inboorlingen door hen de zeer matige belasting van *twee derde gedeelten der ruwe opbrengst van den grond* op te leggen! (Deze schets, uit de pen eens Engelschmans, is wel de fijnste beoordeeling van de in bezitneming van zulk een groot deel van Oost-Indie door de Britten, eene door onzen landgenoot Haarsen met zoo sterke kleuren ten toon gesteld.) Wij zijn er ver af te zeggen, dat de redenen van Rusland, om dezelfs veroveringen in Oost en Zuid uit te breiden, half zoo geldig zijn als die, welke wij voor de verovering van Hindostan konden aanvoeren; maar zij zijn van dezelfde gaardheid. Welke feilen er intusschen in de regering der Mogolo bestonden, zeker waren zij niet grooter dan die van het bewind van onze oude, innige en waarde bondgenooten, de Turken; en daar wij, alleen in het belang der Hindo's, zachtkens de regering der eerste omver hebben geworpen, schijnt het wel dwaas, dat wij zulk een' hevigen kreet ten gunste der laatsten doen opgaan.

„Maar de waarheid is, dat, ofschoon oogenschijnlijk ongelijk met ons volk, wij het toch met de daad zijn. Wij, of liever regen zenden van onze dagbladschrijvers, vreezen Rusland, en haten daarom hetzelve. Het is niet, omdat wij ons veel bekommeren wegens den Sultan of den Koran, of dat wij eene regering bewonderen, welke eene der schoonste en bloeijendste gewesten van Europa en Azia in woestenijen herschapen heeft, dat wij ons zoo bemoeijen met de onschendbaarheid van het Turksch grondgebied. In ons hart bekommeren wij ons evenmin om de Turken als om de Kaffers. Maar wij onderstellen, dat, indien Turkije uit zijn verband wierd gerukt, Rusland zich het aandeel van den leeuw in de splitsing zou toeëigenen; en dat deszelfs middelen om ons te benadeelen werkelijk zouden vermeerderd worden. Van daar die haarfijne misbruiken van Rusland!

„Rusland duicht ons niet. Het weet wel, dat degenen die zoo veel spreken en blaffen tot geene meer afdoende wapenen komen. Het zal dus met ons deelen, naar gelang deszelfs bekwame en bedreven ministers zullen oordeelen Rulands belangen te bevorderen. Ondersteld, dat Rusland in het denkbeeld verkeerde, dat het ons geen anderen oorlog kon aandoen, dan om ons in onzen handel aan te tasten, en trachten mogt onze schepen uit zijne zeeën uit te sluiten, gelijk onze goederen van deszelfs markten en van die zijner bondgenooten; maar, ook al slaagde het hierin, dan zou het meer dan wij daarmede verliezen. Het waren de ontberingen, door het beruchte stelsel van het vaste land aan de Russen opgelegd, welke hun de bewonderingswaardigst pogingen deden aanwenden tegen de grootste magt, die bijeengebragt was om een volk te onderwerpen. En is het te onderstellen, dat eene natie, welke, liever dan haar handel afgesneden te zien, en eigen voortbrengselen in stapelplaatsen te zien rotten, den grootsten krijgs overste van den laatsten tijd, aan het hoofd van 400,000 man, trotseren durfde, alleen uit gekweste eigenliefde, of nietige aanhitsing, vrijwillig zulk eene staatkunde aannemen zou? Wat heeft Rusland gedaan om zulk eene ongerijmde veronderstelling te wettigen? Wat beleedigingen heeft het onzen handel aangedaan? Is het niet een onzer beste en grootste koopers? Zeilen tegenwoordig (behalve de pakketten) niet meer Britsche schepen naar Petersburg en andere Russische havens, dan naar de havens van eenig ander land? En wij, die telken jare 1200 schepen naar de hoofdstad van den Autocraat zenden, schij-

nen Rusland te beleedigen en te bedillen, wanneer 't hetzelve mogt gelukken in Turkije de Dardanellen af te sluiten. De dwaasheid van zulk een gedrag gaat alle gewone grenzen te buiten. Rusland heeft geenerlei bedoeling, tenzij door bespottelijke en aanhitsende bedreigingen daartoe gedwongen, de Dardanellen te sluiten, of eenige mogendheid de middelen te benemen om deszelfs Kusten te naderen; maar gesteld dat het zoo handelde, dan zou het ons niet erger behandelen, dan onze zeer beminde bondgenoot eeuwen lang met ons gedaan heeft. In het oogenblik dat de Turksche sultan *Mahomet* zich, in 1443, van Konstantinopel meester maakte, waren de Dardanellen gesloten, niet slechts tegen oorlogschepen, maar ook tegen handelschepen van alle volken, zonder onderscheid. En wie verzette er zich tegen? Zonden Holland, Frankrijk of Engeland eene vloot om zich een doortogt te banen, en den Euxines weer binnen het bereik der handelwereld te stellen? Geenszins; Rusland opende ten laatste de Dardanellen. Zonder Rusland, zouden wij evenmin van de Zwarte Zee geweten hebben, als wij van de Kaspische weten.

Welke ook de uitslag van de onderhandelingen nopens de zaken van Turkije zij, wij schroomen niet te zeggen, dat het bestaan van het laatste als onafhankelijke Staat een onheil voor het beschaafd Europa is. De Turken zijn eene onverbeterlijke horde, de vijanden van alle kunsten, kennis en beschaving, welke sedert lang uit Europa en Klein-Azie moesten verdreven zijn. En elke Europesche partij, die dit doen zal, hetzij dan uit zucht tot zelfvergrooting of om eene andere reden, zal eene der grootste weldaden bewijzen, welke aan de menschheid kan bewezen worden."

— Gisteren stonden de 5 pCt. gecons. 90⅝ à ¾; Ned. 2½ pCt. 54¼; ditto 5 pCt. 102⅝ à ¾; Spanje 40¾ à 41; ditto (1834), 38¾; Portugal de 3 pCt. 56½ à ¾; ditto (nieuwe), 87 à ¼.

BOEKBESCHOUWING.

POËZIJ van Mr. B. W. A. E. SLOET VAN OLDHUIS.
Te Zutphen, bij W. J. THIEME. 1834. IV en 79 bladz.
Prijs *f* 1.80.

Het is ons naauwlijks begrijpelijk, hoe dit bundeltje poëzij zoo lang op onze lessenaar onopgemerkt is blijven liggen. Reeds het behaagelijk uiterlijk moest aangelokt hebben om het in handen te nemen. Wat er ook de reden van moge geweest zijn, wij zouden volstrekt niet wenschen, dat ons die stilzwijgen, als een verachtelijk word beschouwd want dat verdient deze Poëzij van den den Heer *Sloet van Oldhuis* in geenen deele. Men vindt hier geene dichterlijke hachtpongen, geen streven om effect te doen, ouderwetsche tegenstellingen en ellenlange woordsamenstellingen, maar het gewoel der dichters zich uitsmeltende in vloeijende, maar toch geen zoetsappige, en doorgaans zuiver gehouwde vormen. Er is in de Dichters zangen zelfs iets Horatiaansch. De bundel is verdeeld in Erotische en Mengelpoëzij. In het eerste gedeelte hebben wij bijzonder onderscheiden *de Verschijning*, hoezeer het wat duister is, wat de Dichter eigenlijk door den Genius, die hem verschijnt, verstaat; *het Grieksche Meisje* en bovenal *onze toekomst*, 't welk wij voor het juweeltje van den bundel houden. In het tweede gedeelte is het dichtstuk *de Jagt* ons voorgekomen groote verdiensten te bezitten. De gewaarwordingen, welke beurtelings bij den dichterlijken jager worden opgewekt, naar mate nu eens het dichterlijk gevoel, dan weder het jagergevoel de overhand krijgt, zijn natuurlijk geschilderd. In 't kort: zoo de behandeling der dichterlijke lier aan het aesthetisch leven verbonden is, hopen wij, dat het niet waar moge bevonden worden, wat de Heer *van Dam van Isselt* den Dichter aan het einde zijner Academische loopbaan toeroep:

"Gij zijn aan 't end, mijn vriendt van uw aesthetisch leven."

Ter aanmoediging mogen wij dus aanbrengen, dat de Dichter wat al te dikwijls, niet een zeker liefhebbend oog van zijnen dichterlijken aanleg, van den gloed die hem beziel, van zijne hoogere aandrift en wat dies meer is. Hetgis waar, groote dichters hebben dit ook gedaan; maar men mag het in hen schoonelijk vinden, eenen aanvang in dit doen dergelijke uithoezemingen van dichterlijk *zelfgevoel* niet. De dichter toone, dat hij dichter is, maar zegge het niet. De uitvoering van deze dichtbundel doet den Uitgever eer aan. Onder de verbeteringen is vergeten te vermelden, dat op bl. 77 in plaats van *reik* staat.

Te EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* van Zondag 20 September zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Werkel. Schuld 2½ pCt. 54⅝; Kasbill. *f* 25⅝; Perpet. 5 pCt. 51⅝, 51⅝, 51; ditto 3 pCt. 19 7/16, 19; Coriz 20⅝, 5/16, ¼; Uitgeloofde 12⅝.

BIJ RETENBACHER EN TIMANS,

MANUFACTURIERS, VERMARKT, TE BREDA,

is ontvangen een uitmuntend Assortiment van DAMES-OMSLAGDOEKEN, als LYONER-, PARIJSCHE en NIMER-DOEKEN, naar den laatsten smaak en voor buitengewoon civiele prijzen.

Breda. DIRECTE BELASTINGEN.

De BELASTINGSCHULDIGEN, welke de *verschenen gedeelten*, van de *GROND- en PERSONELE-BELASTINGEN*, over dit loopende dienstjaar, niet hebben aangezuiverd, worden tot vermijding van vervolgingskosten, zoveens uitgenoodigd, die verpligting nog in den loop dezer maand te volbrengen.

Breda, den 21. September 1835.

De Ontvanger,
BEKKERS.

VERKOOPING
VAN EXTRA BESTE GRIENDEN EN RIET.

Woensdag den 30sten September 1835, des middags om 12 ure, zal ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOOP, residerende te Dussen, in percelen, publiek worden verkocht:

1°. 33 honders 4jarige GRINDEN op den polder Nieuw Jannesand.
2°. 10 ditto, 3jarige ENDEN aldaar.
3°. Het Hoekje 4jarige GRIEND op den polder van Brakelbeekswaard onder Eethoek.
4°. Het RIET van de polders Nieuw Jannesand en Brakelbeekswaard.

Aanwijzing zal op beide Polders geschieden, dezen tijd vóór of op den morgen der Verkooping en zijn informatien te verkrijgen bij den Rentmeester STERLING, te Dordrecht, en de Opzieners P. KELLER, op Jannesand en J. VAN BREUGEL, op de Brakwaard, onder Almkerk.

*** Het Bestuur der Hollandsche Societeit van Levensverzekering, opgerigt in den jare 1807, besloten hebbende tot de Uitgave van NIEUWE TAFELS, aangaande de meest voorkomende verzorgingen bij wijze van Levensverzekeringen, ter vervanging der tot dusverre bestaande; geeft hierbij te kennen, dat dezelve worden uitgegeven aan het Kantoor der Societeit op de Keizersgracht tusschen de Leydsche- en Spiegelstraten n°. 134, te Amsterdam, en bij BEEKMAN & SCHOUTE, Kantoor-houdende Boekverkoopers in de Kalverstraat over de Spuipotbrug, n°. 17.

Namens het Bestuur voornoemd,
De Directeur JACOB HARTSEN.

Naamlijst der Officieren van het Koninklijk Leger.

à 60 CENTS.

De Inteekening tot het Jaar 1836 staat reeds geopend bij alle Boekhandelaars, Directeuren der Postkantoren der Provincie Noord-Brabant en de Kwantiemeesters der Regimenten Kurpsen.

DOOR BROESE & COMP. [illegible]

WORDT AAN HH. INTEKENAREN VERZONDEN

REGTSKUNDIG TIJDSCHRIFT,

VOOR HET NOTARIS-AMBT INGERIGT.

Tweede Jaargang. — No. 4.

INHOUDENDE:

EERSTE AFDEELING. — *Bijdragen.* Verkoop van onroerende Goederen. — Hypotheken. — Vrijwaring.

DERDE AFDEELING. — *Gerigtelijke en Administratieve Beslissingen.* Inaarentabel verhaarde goederen. — Openbaar testament. — Aangifte voor het successie-regt. — Costumiere ontginning. — Berekening van boeten. — Aanstelling van procuratien. — Uiterste wilsbeschikkingen. — Scheiding. — Onderhandsche akten. — Verjaring. — Natuurlijke kinderen — Scheiding. — Vertegoeling. — Kadastrale opgaven.

Met dit vijfde stuk is de tweede Jaargang van dit Tijdschrift kompleet, hetwelk, in ruim 420 pagina's druks, een veelzijdig belangrijk onderwerpen, op het Notaris-ambt betrekkelijk, behandelt.

De Uitgevers hebben het genoegen de talrijke lezers van dit Tijdschrift te kunnen aankondigen, dat de Redactie op denzelfden voet voortgaan en trachten zal de belangrijkheid van het *Regtskundig Tijdschrift* zooveel mogelijk te bevorderen.

De prijs voor den Jaargang blijft bepaald op *f* 4. Van het eerste en tweede deel zijn voor dien prijs nog enige Exemplaren voorhanden.

Bij bovengemelde is uitgegeven en bij alle Boekhandelaren te bekomen:

I. M. G. DORNSEIFFEN, *Handboek der Algemeene Geschiedenis*, 3 deelen, in 8vo. Velijn, groot 8°, kompleet. à *f* 2,05.
Dit ten dienste van het Hooger Onderwijs en der Latijnsche Scholen geschreven werk wordt ook afzonderlijk uitgegeven, en wel: het 1ste deel (*Oostersche Volken*) à *f* 1,20. 2de deel (*Grieken*) à *f* 2,40. 3de deel (*Romeinen*) à *f* 3,90. 4de deel (*Middeleeuwen*) à *f* 4,80. 5de deel (*Nieuwe Geschiedenis*) à *f* 10,15.

II. J. ROSSCHA, *Grieksche Themata*, 4 Klassen, 3 Drukken in 8° *f* 3,70, of afzonderlijk: 1ste klasse *f* 1,10. 2de en 3de klasse *f* 1,40. 4de klasse *f* 1,20.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.